

Europese Unie

Samenwerking met Europese waterprogramma's

Stedelijke deltagebieden lopen grote risico's op het gebied van water. De Europese Unie heeft verschillende programma's om bij te dragen aan het oplossen van waterproblemen. Nederland heeft ook doelen om stedelijke delta's weerbaarder te maken, deze staan geformuleerd in de Internationale Waterambitie. Om de kans op succes te vergoten, is het belangrijk dat Nederland inspeelt op kansen in Europese waterprogramma's.

Deltagebieden riskeren grote dreigingen door een combinatie van grootschalige verstedelijking, veranderingen in landgebruik en klimaatverandering. Om de weerbaarheid van stedelijke delta's te vergroten, heeft Nederland de Internationale Waterambitie (IWA) opgesteld. Binnen de IWA is het belangrijk om Europese programma's beter te benutten. Hiermee wil Nederland de externe agenda van de Europese Unie (EU) en de kennis- en innovatieagenda op het gebied van waterveiligheid en waterzekerheid in stedelijke delta's sterker beïnvloeden. Een actievere inzet in Europese programma's, platforms en waterdiplomatieke interventies moet hiervoor zorgen. De EU kan meerwaarde opleveren voor de inzet van Nederlandse partijen. Op het gebied van waterdiplomatie, onderzoek, innovatie, het vermarkten van Nederlandse kennis aan andere landen binnen en buiten de EU en het besteden van beschikbare ontwikkelingsbudgetten.

Essentiële factor voor succes is dat Nederland een centrale rol speelt in waterprogramma's van de EU. De mogelijkheden tot het beter benutten van de EU en haar programma's zijn echter nog onvoldoende verkend. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende onderwerpen/programma's en bijbehorende acties.

Waterdiplomatie

De Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) houdt zich bezig met activiteiten voor waterdiplomatie. Bijvoorbeeld het stimuleren van samenwerking tussen lidstaten bij initiatieven ter preventie van internationale conflicten. Waterveiligheid speelt hierin een belangrijke rol, omdat het ontbreken ervan leidt tot instabiliteit. Nederland zal bevorderen dat de capaciteiten en competenties over en weer worden benut. De Nederlandse regering ziet voor EDEO vooral een faciliterende en samenbindende rol. Voor het delen van praktijkervaring bij beleid en beheer van stroomgebieden ligt de expertise bij de lidstaten, zoals in het kader van internationale waterverdragen.

RICHARD VAN EEREN

Internationale samenwerking met landen buiten de EU

Voor de samenwerking met landen buiten de EU, zogenaamde derde landen, heeft de Europese commissie verschillende doelstellingen. Ten eerste wil het de excellentie en de aantrekkingskracht van de EU op het gebied van onderzoek en innovatie versterken, ook de economische en industriële concurrentiekracht. Daarnaast wil het mondiale maatschappelijke uitdagingen aanpakken en het extern beleid ondersteunen. Om dit te bereiken worden op verschillende manieren samenwerkingsverbanden aangegaan. Voorbeeld is het openstellen van Horizon 2020 voor derde landen, dit programma van de Europese Commissie stimuleert Europees onderzoek en innovatie. Bij internationale samenwerking wordt onderscheid gemaakt tussen EFTA landen (European Free Trade Association), BRICS (Brazilië, Rusland, India, China en Zuid Afrika) en ontwikkelingslanden. Daarnaast zijn er programma's voor watersamenwerking met de zuidelijke en de oostelijke buurlanden van de EU. Voor Nederlandse partijen biedt Europa kansen om gezamenlijk met andere lidstaten de wereldmarkt te betreden en tot efficiëntere besteding van middelen te komen voor ontwikkelingssamenwerking.

Programma's voor onderzoek en innovatie

Europese onderzoek- en innovatieprogramma's zijn gericht op het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, het stimuleren van ondernemerschap en het bieden van financiële ondersteuning. Voorbeelden zijn COSME en Horizon 2020. Om optimaal te profiteren van deze programma's wil Nederland zijn programma's meer in lijn brengen met de Europese programma's. Een eerste stap is een verkenning naar het koppelen van het Topsectorbeleid aan maatschappelijke uitdagingen.

Versnellen van innovaties

De Europese Commissie wil innovaties versnellen door middel van showcases en demonstratiesites. Momenteel wordt een gebrek aan dergelijke sites aangewezen als knelpunt voor innovatie. Voorbeeld van een showcase en een demonstratiesite zijn de zandmotor en Flood Proof Holland. Het openstellen van dergelijke sites voor Europese kennisinstellingen en ondernemers biedt Europa de mogelijkheid om kennis en innovatie op het gebied van water samen te brengen in Nederland. De verwachting is dat de Europese Commissie meer financieringsmogelijkheden beschikbaar zal stellen om de oprichting van dergelijke sites te stimuleren. Bij de uitvoering van het Deltaprogramma is Nederland van plan op deze kansen in te springen door verschillende onderdelen te selecteren voor demonstratiesites. Dit zal Nederland op het gebied van innovatie sterker positioneren.

Financiering voor de lange termijn

De Europese Investeringsbank (EIB) heeft tot doel om financiering voor de lange termijn te verstrekken om investeringsprojecten te ondersteunen. Voornamelijk binnen de Europese Unie, maar ook daarbuiten. De investeringen dienen in lijn te zijn met de doelstellingen van de Europese Unie. Buiten de EU verleent de EIB financiële ondersteuning bij de uitvoering van het EU-beleid voor ontwikkelingssamenwerking. De EIB heeft aangegeven meer in de watersector te willen investeren zowel binnen de EU als mondiaal. Dit biedt goede kansen voor Nederland. De regering wil deze kansen voor samenwerking met de EIB op nationaal en mondiaal niveau beter verkennen en benutten.

Burgerinitiatief Right2Water

In het voorjaar van 2014 is bij de Europese instellingen het burgerinitiatief Right2Water ingediend. Dit initiatief zet zich in voor toegang tot water en goede sanitatie, en tegen privatisering van watergerelateerde diensten. Dit heeft ertoe geleid dat de Europese Commissie een publiek consultatieproces in gang heeft gezet en een verzoek aan de lidstaten heeft gedaan om met een standpunt te komen. In dat kader zal Nederland zijn beleid voor internationale samenwerking nader toelichten en uitdragen, zoals vormgegeven in het programma WASH en verwoord in de Drinkwaternota.

Regionale ontwikkelingsbudgetten

Het doel van Europese structuur- en investeringsfondsen is om het economische evenwicht tussen lidstaten te verbeteren en werkgelegenheid te stimuleren. Ook wil het de samenwerking tussen lidstaten stimuleren. De ontvangende lidstaat bepaalt zelf waaraan het geld wordt uitgegeven. Om deze kansen te benutten wil Nederland goede connecties opbouwen. Kennis op het gebied van water en klimaatadaptatie kan zo worden ingezet voor de ontwikkeling van Centraal-Europese landen.

Meer informatie en contact

Europese Dienst voor Extern Optreden (EDED) /
European External Action Service (EEAS)
www.eeas.europa.eu

Burgerinitiatief Right2Water
www.right2water.eu

Europese ontwikkelingsprogramma's
www.europa.eu/pol/dev

Europese buurlandenprogramma's
<http://enpi-info.eu/indexeast.php>
<http://enpi-info.eu/indexmed.php>

Europees regionaal beleid
www.europa.eu/pol/reg

Europese onderzoek- en innovatieprogramma's
www.europa.eu/pol/rd

Europees Innovatie Partnership Water (EIP Water)
www.eip-water.eu
www.ec.europa.eu/environment/water/innovationpartnership

Europese Investeringsbank (EIB)
www.eib.org

Voor verdere vragen neem contact op met het secretariaat
van de IWA (IWA@rvo.nl).